

مدل کلاستر Cluster ارقام انگور خرم آباد لرستان

بهمن زاهدی^۱، محمدصانعی شریعت پناهی^۲، علی وزوایی^۳، جمشید حکمتی^۴،
عبدالرسول غفاری^۵

۱- دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد

۲ و ۳- دانشکده کشاورزی، دانشگاه تهران، کرج

۵- بخش آمار و کامپیوتر مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، کرج

در پی تحقیقی که به منظور مطالعه و شناسایی ارقام انگور خرم‌آباد لرستان بعمل آمد، ۲۳ رقم انگور در منطقه شناسایی گردید و بیش از صد صفت بر روی ارقام انگور مورد بررسی قرار گرفت. به منظور گروه‌بندی ارقام مورد مطالعه، برپایه صفاتی که تصور میرفت در تمایز یابی ارقام موثر باشند مدل کلاستر ارقام تهیه گردید. لذا ۴۹ صفت از بین کلیه صفات مورد بررسی (بیش از ۱۰۰ صفت) انتخاب، که از بین این ۴۹ صفت، ۱۵ صفت تحت عنوان صفات محیطی و ۲۴ صفت تحت عنوان صفات ژنتیکی بطور مجزا آنالیز کلاستر گردیدند و در نهایت سه مدل کلاستر ارقام برپایه صفات ژنتیکی، محیطی و توأم (محیطی و ژنتیکی) بدست آمد. پس از تجزیه کلاستر و انتخاب کلاسترهای مجزا برای موارد سه گانه (محیط، ژنتیک و توأم) آنالیز و آریانس زیر کلاسترها برای هر صفت به منظور تعیین عوامل متمایز کننده نیز انجام گرفت و در نهایت آمار توصیفی ارقام نیز تهیه گردید.